EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 2. 10. 2025
COM(2025) 579 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

podľa článku 278a Colného kódexu Únie, pokiaľ ide o pokrok dosiahnutý vo vývoji elektronických systémov stanovených v kódexe

{SWD(2025) 281 final}

Obsah

1. Úvod 2
2. Obsah správy 3
3. Zodpovednosti za projekty elektronických systémov podľa CKÚ 4
4. Celkový prehľad pokroku pri zavádzaní elektronických systémov podľa CKÚ 4
4.1 PROJEKTY DOKONČENÉ PRED ROKOM 2024 4
4.2 PREBIEHAJÚCE A DOKONČENÉ PROJEKTY V ROKU 2024 5
4.3 RIZIKÁ ONESKORENÍ PRI ZAVÁDZANÍ IT SYSTÉMOV PODĽA CKÚ 13
4.4 ZMIERŇUJÚCE OPATRENIA 15
4.5 SÚČASNÝ STAV KRAJÍN ZAPOJENÝCH DO PROCESU ROZŠIROVANIA 17
5. Zhrnutie a závery 17

1. ÚVOD

Toto je **výročná správa za rok 2024 o pokroku v digitalizácii podľa Colného kódexu Únie**[1] **(ďalej len „CKÚ“)**, šiesta správa Komisie vypracovaná v súlade s článkom 278 písm. a) CKÚ o pokroku dosiahnutom vo vývoji elektronických systémov[2]. Zaoberá sa **stavom pokroku, ktorý sa dosiahol v roku 2024**, vrátane výhľadu na **očakávaný budúci pokrok**.

CKÚ nadobudol účinnosť 1. mája 2016 a po jeho zmene v roku 2019[3] sa v ňom stanovujú lehoty v rokoch 2020, 2022 a 2025 na postupné dokončenie projektov, pokiaľ ide o digitalizáciu, a ich uplatňovanie. Existujúce elektronické systémy a papierové systémy sa môžu pri plnení colných formalít používať naďalej (tzv. prechodné ustanovenia), až kým nebudú nové alebo zmodernizované elektronické systémy plánované podľa CKÚ funkčné. V tejto súvislosti sa pracovný program CKÚ[4] a vykonávacie nariadenie o technických opatreniach pre elektronické systémy[5] (ďalej len „IRTA“) majú vykladať spoločne s CKÚ a s delegovanými a vykonávacími aktmi k nemu.

Pracovný program CKÚ je právny nástroj na riadenie postupného a komplexného trojrozmerného procesu prechodu na plne digitálne colné prostredie, pričom sa zohľadňujú vzájomné závislosti medzi systémami a situácia aktuálneho vývoja. Ide o nástroj, ktorý slúži na vedenie zainteresovaných strán v rámci projektov (členských štátov, Komisie, hospodárskych subjektov) smerom k spoločnej a uskutočniteľnej realizácii projektov do 31. decembra 2025, čo je konečný dátum dokončenia digitálnej transformácie.

Táto správa vychádza z pracovného programu CKÚ, ktorý Komisia prijala 15. decembra 2023 ako východiskový bod pre podávanie správ o pokroku. Aspekty programového a projektového riadenia sú vymedzené vo viacročnom strategickom pláne pre colníctvo (ďalej len „VCP-C“).

Súbežne s prebiehajúcim vykonávaním CKÚ Komisia prijala 17. mája 2023 návrh komplexnej reformy colnej únie vrátane nového CKÚ, ktorý predstavuje významnú transformáciu colného rámca EÚ.[6] Tento návrh v súčasnosti skúma Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom.

Táto reforma je štruktúrovaná do troch hlavných pilierov:

1. zriadenie colného orgánu EÚ, ktorý bude rozvíjať Colné dátové centrum EÚ a dohliadať naň: to bude hnacím motorom nového systému, v ktorom sa súčasná decentralizovaná IT architektúra založená na colných vyhláseniach nahradí centralizovaným prostredím založeným na údajoch;
2. nové partnerstvo s obchodnými subjektmi založené na transparentných procesoch, ktoré umožnia fungovanie obchodných tokov v súlade s predpismi bez formálnej interakcie s colnými orgánmi a znížia súvisiace administratívne zaťaženie;

---

1 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 10.10.2013, s. 1 – 101).

2 Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade:
2019: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX%3A52019SC0434;
2020: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52020SC0339;
2021: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52021SC0382;
2022: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52023SC0029;
2023: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=COM:2024:395:FIN.

3 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/632 zo 17. apríla 2019, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 952/2013 s cieľom predĺžiť prechodné používanie iných prostriedkov ako techník elektronického spracovania údajov stanovených v Colnom kódexe Únie (Ú. v. EÚ L 111, 25.4.2019, s. 54 – 58).

4 Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2023/2879 z 15. decembra 2023, ktorým sa stanovuje pracovný program týkajúci sa vývoja a zavedenia elektronických systémov stanovených v Colnom kódexe Únie (Ú. v. EÚ L _202302879, 22.12.2023, s. 1 – 17), https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202302879.

5 Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2025/512 z 13. marca 2025 o technických dojednaniach pre vývoj, správu a využívanie elektronických systémov na výmenu a uchovávanie informácií podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 (Ú. v. EÚ L 2025/512, 20.3.2025, s. 1 – 45), https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2025/512/oj/eng.

6 Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie a Colný orgán Európskej únie a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 952/2013 [COM(2023) 258 final].

3. prispôsobený colný režim elektronického obchodu, v ktorom budú online platformy kľúčovými aktérmi pri zabezpečovaní toho, aby boli pri tovare predávanom online priamo spotrebiteľom v EÚ splnené všetky colné povinnosti.

Včasné dokončenie elektronických systémov podľa CKÚ je silnou prioritou, ak sa majú výhody zavedené pre obchodníkov v CKÚ stať skutočnosťou. Je to veľmi dôležité v záujme umožnenia a podpory colnej reformy, ako aj rozvoja budúceho Colného dátového centra EÚ, inak by výrazným zjednodušeniam, ktoré colná reforma sľubuje, chýbal pevný základ.

2. OBSAH SPRÁVY

Projekty uvedené v pracovnom programe CKÚ sa dajú rozdeliť na tri kategórie systémov na základe vymedzenia v nariadení IRTA[7]:

i) **centrálne transeurópske systémy**, ktoré má vyvinúť alebo modernizovať Komisia (často si to vyžaduje aj vývoj alebo modernizáciu vnútroštátnych systémov členskými štátmi);
ii) **decentralizované transeurópske systémy**, ktoré má vyvinúť alebo modernizovať Komisia, ale ktoré však majú významný vnútroštátny komponent, ktorý majú zaviesť členské štáty;
iii) **vnútroštátne systémy**, ktoré musia vyvinúť alebo modernizovať výlučne členské štáty.

V úvode tejto správy sa vysvetľuje metóda uplatnená pri jej vypracovaní a použité zdroje (oddiel 2) a potom sa v krátkosti venuje zodpovednostiam za elektronické systémy podľa CKÚ (oddiel 3). Ďalej obsahuje celkový prehľad jednotlivých projektov a ich pokroku, pričom sa v nej upozorňuje aj na možné oneskorenia, pokiaľ boli identifikované, ako aj na plánované zmierňujúce opatrenia (oddiel 4). Celkové posúdenie pokroku dosiahnutého pri realizácii pracovného programu CKÚ je zhrnuté v závere tejto správy (oddiel 5).

K tejto správe je priložený **pracovný dokument útvarov Komisie**[8], ktorý bol uverejnený spolu s touto správou a obsahuje podrobné informácie o plánovaní a pokroku jednotlivých projektov nahlásené členskými štátmi. Na tejto práci sa podieľal externý dodávateľ.

Správa a pracovný dokument útvarov Komisie sú zostavené na základe informácií zozbieraných z týchto **zdrojov**:

1. vnútroštátne projektové plány, ktoré členské štáty musia predkladať dvakrát ročne (v januári a v júni).

Informácie zozbierané ku každému projektu obsahujú konkrétne dátumy, stav a pokrok pri jednotlivých čiastkových cieľoch stanovených v pracovnom programe CKÚ;

2. prieskum rozoslaný členským štátom.

Informácie sa týkali posúdenia rizika, prípadných oneskorení a ich dôvodov, ako aj plánovaných a/alebo prijatých zmierňujúcich opatrení v súvislosti s projektmi. Okrem toho na základe pokračujúceho uplatňovania prístupu prijatého v roku 2023 členské štáty takisto poskytli informácie o získaných poznatkoch počas vývoja projektov a o prípadnej potrebe dodatočnej podpory;

3. dvojstranné stretnutia na vysokej úrovni s riaditeľstvami pre colné IT systémy členských štátov.

Pri týchto dvojstranných stretnutiach sa od členských štátov získava ucelený a presný obraz o stave každého projektu CKÚ, a to aj o problémoch, ktorým členské štáty čelili, a vznikajú nápady na zlepšenie problematických situácií;

---

[7] Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2025/512 z 13. marca 2025 o technických dojednaniach pre vývoj, správu a využívanie elektronických systémov na výmenu a uchovávanie informácií podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 (Ú. v. EÚ L 2025/512, 20.3.2025, s. 1 – 45), https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2025/512/oj/eng.

[8] Sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie k správe Komisie Európskemu parlamentu a Rade podľa článku 278a Colného kódexu Únie, pokiaľ ide o pokrok dosiahnutý vo vývoji elektronických systémov stanovených v kódexe, SWD(2024) XX final.

4. výstupy z transeurópskych programov koordinácie a monitorovania.

Táto správa obsahuje aj analýzu založenú na podrobnejších informáciách, ktoré poskytli projektoví manažéri Generálneho riaditeľstva Komisie pre dane a colnú úniu (GR TAXUD) a ktoré nahlásili členské štáty v rámci koordinačných programov zavedených po roku 2020 pre transeurópske systémy.

3. ZODPOVEDNOSTI ZA PROJEKTY ELEKTRONICKÝCH SYSTÉMOV PODĽA CKÚ

V závislosti od architektúry systému, na ktorej sa členské štáty a Komisia pri každom zo systémov dohodli (centralizovaný, decentralizovaný alebo vnútroštátny), sa vymedzilo **rozdelenie úloh**, pokiaľ ide o **zodpovednosti** za vývoj, zavádzanie, prevádzku a údržbu. Je to stanovené v nariadení IRTA, v ktorom sa opisuje, z akých komponentov tieto systémy pozostávajú a aká je ich povaha – vnútroštátne (vyvinuté na vnútroštátnej úrovni) alebo spoločné (vyvinuté na úrovni EÚ). Z hľadiska architektúry majú centrálne systémy a decentralizované systémy transeurópsky charakter a štandardne obsahujú spoločné komponenty, niekedy v kombinácii s vnútroštátnymi komponentmi, zatiaľ čo vnútroštátne systémy pozostávajú len z vnútroštátnych komponentov.

V súlade s článkom 103 IRTA **spoločné komponenty** vyvíja, testuje, zavádza a spravuje Komisia a môžu ich testovať členské štáty. **Vnútroštátne komponenty** vyvíjajú, testujú, zavádzajú a spravujú členské štáty.

Členské štáty zabezpečujú, aby boli vnútroštátne komponenty interoperabilné so spoločnými komponentmi. Komisia koncipuje a spravuje spoločné špecifikácie decentralizovaných systémov v úzkej spolupráci s členskými štátmi. Členské štáty vyvíjajú, prevádzkujú a spravujú rozhrania na zabezpečenie funkcie pre decentralizované systémy, potrebnej na výmenu informácií s hospodárskymi subjektmi a inými osobami prostredníctvom vnútroštátnych komponentov a rozhraní spolu s ostatnými členskými štátmi prostredníctvom spoločných komponentov.

4. CELKOVÝ PREHĽAD POKROKU PRI ZAVÁDZANÍ ELEKTRONICKÝCH SYSTÉMOV PODĽA CKÚ

Pracovný program CKÚ obsahuje sedemnásť projektov, ktorých cieľom je zavedenie požadovaných elektronických systémov, vrátane štrnástich **transeurópskych projektov** (zameraných na vytvorenie centrálnych a decentralizovaných systémov), za ktoré zodpovedá Komisia a členské štáty, a troch **vnútroštátnych projektov** (zameraných na vytvorenie vnútroštátnych systémov), za ktoré nesú výhradnú zodpovednosť členské štáty.

4.1 PROJEKTY DOKONČENÉ PRED ROKOM 2024

Komisia oznamuje úspešné zavedenie týchto **deviatich nových alebo zmodernizovaných systémov**:

- systém registrovaných vývozcov podľa CKÚ – *REX* (nový): zavedený v roku 2017,
- rozhodnutia colných orgánov podľa CKÚ – *CDS* (nový): zavedený v roku 2017,
- priamy prístup obchodníkov k európskym informačným systémom podľa CKÚ – *UUM-DS* (jednotná správa používateľov a digitálneho podpisu) (nový): zavedený v roku 2017,
- systém registrácie a identifikácie hospodárskych subjektov 2 podľa CKÚ – *EORI2* (modernizácia): zavedený v roku 2018,
- Surveillance 3 podľa CKÚ – *SURV3* (modernizácia): zavedený v roku 2018,
- záväzná informácia o nomenklatúrnom zatriedení tovaru podľa CKÚ – *ZINZ* (modernizácia): zavedený v roku 2019,

- schválené hospodárske subjekty podľa CKÚ – *AEO* (modernizácia): zavedený v roku 2019,
- informačné hárky pre osobitné colné režimy podľa CKÚ – *INF* (nový): zavedený v roku 2020,
- verzia 1 a 2 systému kontroly dovozu 2 podľa CKÚ – *verzia 1 a 2 systému ICS2* (modernizácia): zavedené v roku 2021 a v roku 2023.

4.2 PREBIEHAJÚCE A DOKONČENÉ PROJEKTY V ROKU 2024

Cieľom tejto správy je poukázať na úspechy a výzvy, s ktorými sa Komisia a členské štáty stretli pri realizácii prebiehajúcich projektov v roku 2024.

V oddiele 4.2.1 poskytuje prehľad **šiestich transeurópskych projektov,** ktoré sa majú zaviesť v rokoch 2024 až 2025. Päť z týchto projektov má časové rozpätia na zavedenie do roku 2024, ako je stanovené v právnom rámci pracovného programu CKÚ.

V oddiele 4.2.2 sa opisuje realizácia **troch vnútroštátnych projektov**, konkrétne: *oznámenie o príchode*/*oznámenie o predložení tovaru*/*dočasné uskladnenie* (tzv. vnútroštátne systémy vstupu), *vnútroštátne systémy dovozu* a *osobitné colné režimy*. Tieto projekty mali byť pôvodne v prevádzke k 31. decembru 2022, ako je vymedzené v CKÚ. No vzhľadom na neschopnosť dodržať túto lehotu, ako aj na informácie uvedené vo výročných správach o pokroku CKÚ požiadalo niekoľko členských štátov o výnimku podľa článku 6 ods. 4 CKÚ. V dôsledku toho Komisia 1. februára 2023 prijala vykonávacie rozhodnutia, ktorými sa niektorým členským štátom udeľujú výnimky a ktorými sa daná lehota predĺžila do 31. decembra 2023, pokiaľ ide o vnútroštátne systémy dovozu a oblasť dovozu v rámci osobitných colných režimov, ako aj pokiaľ ide o vnútroštátne systémy vstupu pre leteckú dopravu, pričom sa zaviedlo ďalšie zosúladenie s rôznymi verziami systému ICS2 pre iné druhy dopravy.

4.2.1. Transeurópske projekty

Transeurópske projekty majú osobitnú štruktúru, ktorá môže zahŕňať kombináciu centrálnych a vnútroštátnych prvkov, ako aj viacero fáz alebo komponentov. Ako sa uvádza v článku 278 ods. 3 CKÚ, vyžaduje sa, aby boli dokončené najneskôr do 31. decembra 2025. Stručný opis každého projektu a dosiahnutý pokrok sú uvedené ďalej.

1. **Riadenie záruk podľa CKÚ** – GUM (nový): má za cieľ zabezpečiť účinné a efektívne riadenie rozličných typov záruk v reálnom čase v celej EÚ so zameraním na zlepšenie rýchlosti spracovania, vysledovateľnosti a monitorovania záruk medzi colnými úradmi.

   Pokrok: *Komponent 1 systému GUM* na centrálne riadenie záruk, ktoré možno použiť vo viacerých členských štátoch, bol **spustený do prevádzky 11. marca 2024** v rámci systému pre rozhodnutia colných orgánov. Vzhľadom na vzájomné prepojenie týchto dvoch komponentov sú činnosti skúšok zhody naďalej k dispozícii, až kým členské štáty nezavedú svoje systémy v rámci *komponentu 2 systému GUM*.

   Pokiaľ ide o vnútroštátny komponent, *komponent 2 systému GUM*, očakáva sa, že členské štáty vytvoria funkčné prepojenia s centrálnym komponentom medzi marcom 2024 a júnom 2025. Niekoľko členských štátov oznámilo, že dokončili zavádzanie svojho vnútroštátneho komponentu, väčšina členských štátov však nahlásila nízku až strednú úroveň rizika týkajúceho sa včasného dokončenia projektu do druhého štvrťroka 2025.

   Ďalšie podrobnosti sa uvádzajú v oddieloch 3.6.2 a 4.1.2 pracovného dokumentu útvarov Komisie pripojeného k tejto správe.

2. **Systém kontroly dovozu 2 podľa CKÚ** – *ICS2* (modernizácia): má za cieľ posilniť bezpečnosť a ochranu dodávateľského reťazca zlepšením kvality údajov, archivácie, dostupnosti a výmeny pokročilých informácií o náklade.

Pokrok: *Verzia 3 systému ICS2* rozširuje rozsah pôsobnosti z leteckej dopravy na námornú a vnútrozemskú vodnú dopravu, cestnú a železničnú dopravu. Keďže ide o centrálny systém, činnosti skúšok zhody v prípade tejto verzie vykonávajú výlučne hospodárske subjekty.

Vo všeobecnosti začnú hospodárske subjekty používať *verziu 3 systému ICS2* v troch krokoch: námorní a vnútrozemskí vodní dopravcovia do 4. decembra 2024, zasielatelia v námornej a vo vnútrozemskej vodnej doprave do 1. apríla 2025 a cestní a železniční dopravcovia do 1. septembra 2025. Väčšina členských štátov uviedla, že projekt prebieha pri námornej doprave podľa plánu a pri ostatných druhoch dopravy existuje nízke riziko súvisiace s dodržaním lehoty podľa pracovného programu CKÚ.

Ďalšie podrobnosti nájdete v oddiele 4.2.2 pracovného dokumentu útvarov Komisie pripojeného k tejto správe.

3. **Dôkaz o statuse Únie podľa CKÚ** – *PoUS* (nový): má za cieľ slúžiť na uchovávanie, správu a vyhľadávanie všetkých dokladov, ktoré obchodníci poskytujú na preukázanie statusu Únie, pokiaľ ide o ich tovar. Vzhľadom na závislosti od colného zoznamu tovaru CKÚ a európskeho prostredia jednotnej námornej platformy (EMSWe) bude projekt dokončený v dvoch rôznych fázach, aby sa minimalizovali riziká a nezrovnalosti.

   Pokrok: *Fáza 1 systému PoUS* bola podľa plánu **spustená do prevádzky 1. marca 2024**.

   Pokiaľ ide o *fázu 2 systému PoUS*, Komisia dokončila technické špecifikácie v druhom štvrťroku 2023, pričom ukončenie skúšok zhody je naplánované na tretí štvrťrok 2025.

   Členské štáty a Komisia plnia plán včasného dokončenia projektu v zákonnej lehote 15. augusta 2025. Vzhľadom na závislosť od EMSWe sa pri tomto projekte identifikovalo stredné až vysoké riziko.

   Ďalšie podrobnosti nájdete v oddieloch 3.9.2 a 4.3.2 pracovného dokumentu útvarov Komisie pripojeného k tejto správe.

4. **Centralizované colné konanie pre dovoz podľa CKÚ** – nový transeurópsky systém CCI zabezpečuje digitalizáciu centralizovaného colného konania na európskej úrovni, ako je vymedzené v Colnom kódexe Únie (CKÚ). Dôveryhodným obchodníkom umožňuje podať na colnom úrade dohľadu v členskom štáte, v ktorom sú usadení, colné vyhlásenie týkajúce sa tovaru, ktorý sa fyzicky predkladá colnému úradu v ktoromkoľvek inom členskom štáte, čo umožňuje digitálnym, efektívnym, predvídateľným a koordinovaným spôsobom spracovať colné vyhlásenie a fyzicky prepustiť tovar medzi colnými úradmi nachádzajúcimi sa v rôznych členských štátoch.

   Systém CCI sa zavádza v dvoch fázach:

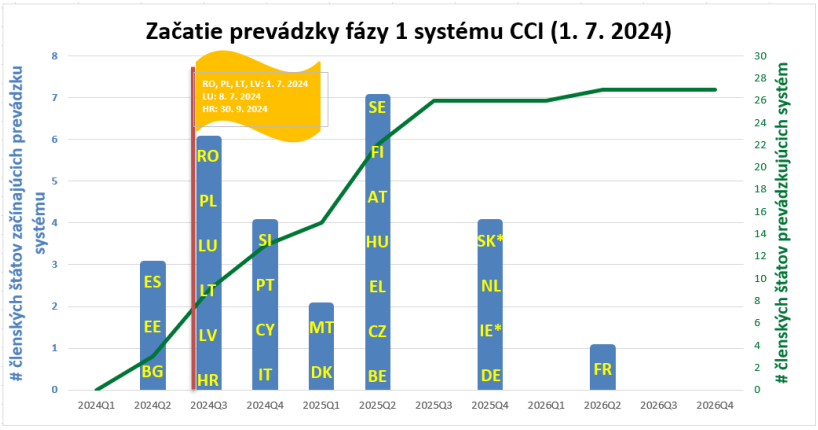
   Fáza 1 systému CCI umožňuje automatizované spracovanie štandardného a zjednodušeného colného vyhlásenia vrátane podania colného vyhlásenia pred predložením tovaru, ako aj dodatočného colného vyhlásenia pravidelnej alebo všeobecnej povahy na umiestnenie tovaru do režimu prepustenia do voľného obehu, colného uskladňovania, aktívneho zušľachťovacieho styku a konečného použitia. ***Fáza 2 systému CCI*** nadväzuje na fázu 1 rozšírením rozsahu pôsobnosti na **všetky zostávajúce scenáre centralizovaného colného konania pre dovoz podľa CKÚ** vrátane **komplexnejších druhov vyhlásení a procesných tokov**. Cieľom je dokončiť digitálnu integráciu a funkčnosť centralizovaného colného konania pri dovoze v celej EÚ.

   Obe fázy sú vzájomne prepojené: **Fáza 1 je predpokladom pre fázu 2**, pričom niektoré členské štáty sa rozhodli realizovať obe fázy súčasne, aby zefektívnili vnútroštátne úsilie.

   Pokrok: V prípade *fázy 1 systému CCI* Komisia postupuje podľa plánu, pričom v súčasnosti prebieha skúška zhody s členskými štátmi. Projektu bola pridelená stredná až vysoká úroveň rizika z dôvodu závislosti od pripravenosti členských štátov na modernizáciu *vnútroštátneho systému dovozu*, ktorá je nevyhnutnou podmienkou zavedenia *systému CCI*.

Systém CCI vstúpil do prvej fázy zavádzania **1. júla 2024, keď boli pripravené spoločné komponenty a niektoré vnútroštátne komponenty.** Ako je znázornené na ilustrácii 1, fáza 1 systému CCI bola v septembri 2024 pre európske podniky k dispozícii v deviatich členských štátoch (BG, EE, ES, LU, LT, LV, PL, RO, HR). Do 2. júna 2025 sa postupne plánujú pripojiť BE, CZ, DK, EL, CY, IT, MT, AT, HU, PT, FI, SE a SI. Do 31. decembra 2025 sa postupne plánujú pripojiť DE, SK, NL a IE. FR sa plánuje pripojiť po roku 2025.

Modré stĺpce označujú počet členských štátov, ktoré zaviedli systém CCI, zelená čiara znázorňuje celkový (očakávaný) počet členských štátov prevádzkujúcich systém a červená čiara vyznačuje zákonnú lehotu 1. júla 2024.

Ilustrácia 1: Uvedenie fázy 1 systému CCI do prevádzky podľa členských štátov

Pokiaľ ide o *fázu 2 systému CCI*, Komisia v roku 2022 dokončila technické špecifikácie a boli sprístupnené skúšky zhody.

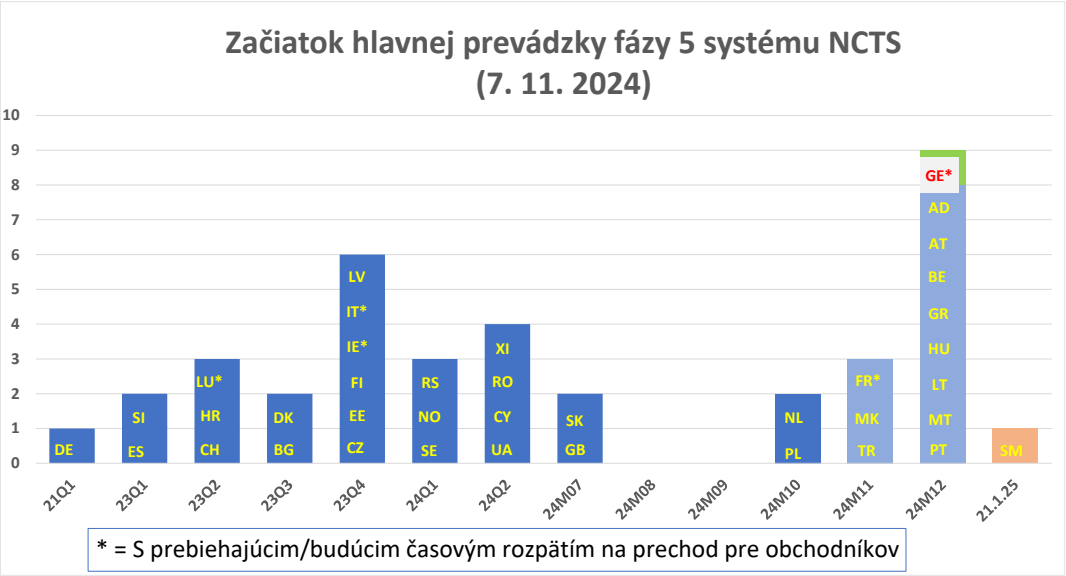
S cieľom pomôcť členským štátom a obchodníkom pri zavádzaní všetkých scenárov a procesov *systému CCI* Komisia vypracovala príručku a balík úplných technických špecifikácií pre *fázu 2 systému CCI*, v ktorých sa konsolidujú špecifikácie pre obe fázy.

Pokiaľ ide o posúdenie úrovne dokončenia kompletného *systému CCI*, väčšina členských štátov uviedla, že vývoj napreduje, pričom niektoré členské štáty ubezpečili, že splnia čiastkový cieľ konečného zavedenia do 2. júla 2025.

Ďalšie podrobnosti nájdete v oddieloch 3.5.2 a 4.4.2 pracovného dokumentu útvarov Komisie pripojeného k tejto správe.

5. **Nový počítačový tranzitný systém podľa CKÚ** – *NCTS* (modernizácia): má za cieľ uviesť existujúci tranzitný systém Únie a spoločný tranzitný systém do súladu s právnymi ustanoveniami CKÚ vrátane požiadaviek na údaje podľa CKÚ a rozhraní s ostatnými systémami.

Pokrok: Podľa pracovného programu CKÚ z roku 2023 sa *fáza 5 systému NCTS* môže realizovať v dvoch krokoch: hlavné funkcie do 1. decembra 2023 s kontinuitou činností v súlade s CKÚ a doplnkové funkcie do 2. decembra 2024. Hospodárske subjekty boli informované, že členské štáty môžu na úplné zavedenie poskytnúť prechodné obdobie do 2. decembra 2024.

Ilustrácia 2: Uvedenie fázy 5 systému NCTS do prevádzky podľa členských štátov

Celkovo došlo v prípade *fázy 5 systému NCTS* k značnému pokroku. Ako je znázornené na ilustrácii 2, do 1. decembra 2023 spustilo 14 členských štátov prevádzku s hlavnými funkciami a do októbra 2024 sa pripojilo ďalších jedenásť. Všetky členské štáty opätovne potvrdili svoju včasnú pripravenosť na začatie prevádzky s hlavnými a doplnkovými funkciami do 2. decembra 2024, s výnimkou niekoľkých členských štátov, ktoré sa pripoja o niečo neskôr, ale najneskôr do 21. januára 2025, čo je koncový dátum fázy 4 starého systému NCTS.

V prípade *fázy 6 systému NCTS* bol časový harmonogram synchronizovaný s časovým harmonogramom pre *verziu 3 systému ICS2*[9]. Väčšina členských štátov oznámila nízke riziko spojené so zavedením systému do 1. septembra 2025, pričom niektoré členské štáty už pokročili s technickými špecifikáciami. Tri členské štáty (FR, PL a RO) však uviedli, že sa plánujú pripojiť k prevádzke po uplynutí lehoty.

Ďalšie podrobnosti nájdete v oddieloch 3.7.2 a 4.5.2 pracovného dokumentu útvarov Komisie pripojeného k tejto správe.

6. **Automatizovaný systém vývozu podľa CKÚ** – *AES* (modernizácia): má za cieľ splniť požiadavky CKÚ na vývoz a výstup tovaru, ako aj zaviesť zjednodušenia podľa CKÚ ponúkané obchodníkom.

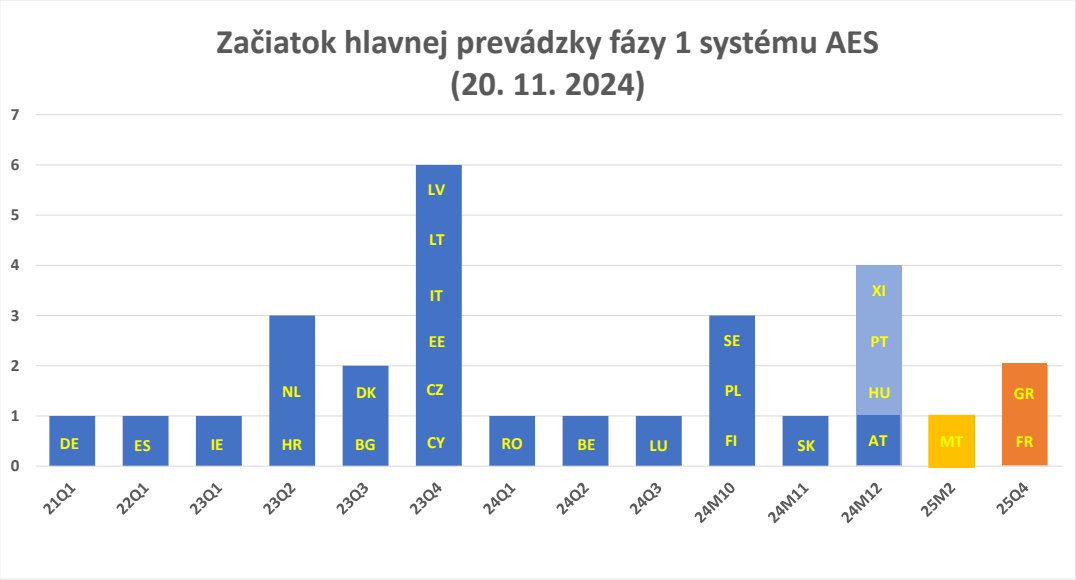
Pokrok: Podľa pracovného programu CKÚ z roku 2023 môžu členské štáty zaviesť *systém AES* v troch krokoch: hlavné funkcie do 1. decembra 2023, prepojenie s EMCS do 13. februára 2024 a doplnkové funkcie do 2. decembra 2024.

Členské štáty oznámili významný pokrok. Ako je znázornené na ilustrácii 3, do 1. decembra 2023 spustilo 12 členských štátov prevádzku s hlavnými funkciami a do polovice októbra 2024 sa pripojilo ďalších sedem. Všetky ostatné členské štáty okrem FR a GR začnú prevádzku aspoň s hlavnými funkciami a s prepojením s EMCS do 11. februára 2025, pričom väčšina z nich sa pripojí do konca roka 2024.

Pokiaľ ide o vnútroštátny systém, *komponent 2 systému AES*, väčšina členských štátov ho už zaviedla alebo zavedie pred uplynutím lehoty 2. decembra 2024.

[9] Ako sa uvádza v pracovnom programe CKÚ na rok 2023, *fáza 5* systému NCTS sa plne zavedie do 21. februára 2025. Obdobie prechodu z *fázy 5 NCTS* na *fázu 6 NCTS* je stanovené od 1. marca 2025 do 1. septembra 2025, počas toho istého obdobia, keď sa z *verzie 2 ICS2 – verzia 2* prejde na *verziu 3 ICS2*, čo umožní synchronizáciu medzi oboma systémami.

Ďalšie podrobnosti nájdete v oddiele 3.8.2 pracovného dokumentu útvarov Komisie pripojeného k tejto správe.

Ilustrácia 3: Uvedenie AES do prevádzky podľa členských štátov

Stav uvedených transeurópskych projektov možno **zhrnúť** tak, že Komisia je na dobrej ceste k dodržaniu zákonných lehôt dohodnutých v kontexte CKÚ a pracovného programu CKÚ. V súvislosti so zavedením vnútroštátnych komponentov týchto transeurópskych systémov sa identifikovali vážne riziká oneskorenia, najmä v prípade systémov *CCI* a *AES* (pozri oddiel 4.3).

4.2.2. Vnútroštátne projekty

Členské štáty boli v súlade s článkom 278 ods. 2 CKÚ povinné dokončiť modernizáciu svojich systémov týkajúcich sa **troch plne vnútroštátnych projektov**[10] do 31. decembra 2022. Dvadsaťdva členských štátov však túto lehotu nedokázalo dodržať a na základe ich žiadosti im bola udelená výnimka, ktorou sa daná lehota na zavedenie predĺžila do 31. decembra 2023[11]. V minuloročnej správe

[10] V tomto harmonograme nie je zahrnutý vývozný komponent vnútroštátneho systému pre osobitné colné režimy, ktorého činnosť a plánovanie sú úzko prepojené so systémom *AES*.

[11] Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2023/235 z 1. februára 2023, ktorým sa udeľuje výnimka, o ktorú požiadali určité členské štáty podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 s cieľom používať pre oznámenie o príchode námorného plavidla alebo lietadla iné prostriedky výmeny a uchovávania informácií než techniky elektronického spracovania údajov (Ú. v. EÚ L 32, 3.2.2023, s. 220 – 222).
Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2023/234 z 1. februára 2023, ktorým sa udeľuje výnimka, o ktorú požiadali určité členské štáty podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 s cieľom používať pre oznámenie o predložení tovaru v súvislosti s tovarom prepravovaným na colné územie Únie iné prostriedky výmeny a uchovávania informácií než techniky elektronického spracovania údajov (Ú. v. EÚ L 32, 3.2.2023, s. 217 – 219).
Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2023/236 z 1. februára 2023, ktorým sa udeľuje výnimka, o ktorú požiadali určité členské štáty podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 s cieľom používať pre vyhlásenie na dočasné uskladnenie týkajúce sa tovaru predkladaného colným orgánom, ktorý nie je tovarom Únie, iné prostriedky výmeny a uchovávania informácií než techniky elektronického spracovania údajov (Ú. v. EÚ L 32, 3.2.2023, s. 223 – 225).
Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2023/237 z 1. februára 2023, ktorým sa udeľuje výnimka, o ktorú požiadali určité členské štáty s cieľom používať iné prostriedky než techniky elektronického spracovania údajov na výmenu a uchovávanie informácií súvisiacich s colným vyhlásením na tovar prepravovaný na colné územie Únie podľa článkov 158, 162, 163, 166, 167, článkov 170 až 174 a článkov 201, 240, 250, 254 a 256 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 32, 3.2.2023, s. 226 – 228).

sa poukázalo na niekoľko ďalších oneskorení, najmä v prípade vnútroštátneho systému dovozu a systému dočasného uskladnenia. Do konca roka 2024 väčšina členských štátov zavedie tieto rôzne systémy vstupu a dovozu, hoci treba poznamenať, že niektoré fungujú v iteráciách a že určité funkcie alebo modernizácie ich dátového modelu sa zavedú v rámci neskoršej verzie ich systémov. V tomto ohľade je úplná realizácia týchto projektov v značnom počte členských štátoch naďalej v procese.

Pokrok každého vnútroštátneho projektu je uvedený nižšie a znázornený na ilustrácii 4:

1. **Oznámenie o príchode, oznámenie o predložení tovaru a dočasné uskladnenie podľa CKÚ** (*NA, PN a TS*) – (modernizácia): má za cieľ automatizovať vnútroštátne procesy v oblasti vstupu a harmonizovať výmenu údajov medzi obchodníkmi a colnými orgánmi naprieč členskými štátmi.

   Pokrok: V predchádzajúcich výročných správach o pokroku CKÚ sa uvádzalo, že včasná realizácia vnútroštátnych systémov je ohrozená rizikom. Ako je znázornené na ilustrácii 4, väčšina členských štátov plánuje dokončiť realizáciu do konca roka 2024 vzhľadom na prepojenie s *verziou 3 systému ICS2*.

   Ďalšie podrobnosti nájdete v oddiele 3.1.2 pracovného dokumentu útvarov Komisie pripojeného k tejto správe.

2. **Vnútroštátne systémy dovozu podľa CKÚ** – *NIS* (modernizácia): cieľom je zaviesť všetky procesné a dátové požiadavky, ktoré sa týkajú dovozu tovaru, ako je uvedené v CKÚ.

   Pokrok: Niekoľko členských štátov od roku 2022 oznámilo riziká pri včasnej realizácii projektu, čo viedlo k udeleniu výnimiek. Ako je znázornené na ilustrácii 4, *modernizáciu systému NIS* zaviedlo 15 členských štátov. Niekoľko členských štátov (IE, PL a SK) však systém síce už zaviedlo, ale je nutná ďalšia aktualizácia, zatiaľ čo štyri členské štáty nepredpokladajú dokončenie realizácie do konca roka 2024.

   Ďalšie podrobnosti nájdete v oddiele 3.2.2 pracovného dokumentu útvarov Komisie pripojeného k tejto správe.

3. **Osobitné colné režimy podľa CKÚ** – *SP* (modernizácia): cieľom je harmonizovať osobitné colné režimy (t. j. colné uskladňovanie, konečné použitie, dočasné použitie a aktívny/pasívny zušľachťovací styk).

   Pokrok: Ako je znázornené na ilustrácii 4, *komponent 2 systému SP* dokončilo 18 členských štátov. Zvyšné členské štáty sa omeškali oproti lehote, pričom štyri nepredpokladajú zavedenie systému do konca roka 2024.

   Pokiaľ ide o *komponent 1 systému SP*, väčšina členských štátov systém zaviedla alebo zavedie do 2. decembra 2024 napriek vzájomnej závislosti so *systémom AES*.

   Ďalšie podrobnosti nájdete v oddieloch 3.3.2 a 3.4.2 pracovného dokumentu útvarov Komisie pripojeného k tejto správe.

	AN	PN	TS	NIS	OR IMP
Lehota pracovného programu CKÚ	31. 12. 2022 s predĺžením do 31. 12. 2023[1]			31. 12. 2022 s predĺžením do 31. 12. 2023[2]	
AT	1.7.2023	1.6.2023	**2.6.2025**	**1.4.2025**	**1.4.2025**
BE	30.6.2023	5.7.2023	29.11.2023	28.8.2024	28.8.2024
BG	1.3.2023	10.11.2023	10.11.2023	10.11.2023	10.11.2023
CY	30.10.2024	30.10.2024	30.10.2024	30.10.2024	30.10.2024
CZ	5.12.2023	5.12.2023	5.12.2023	**15.12.2025**	**15.12.2025**
DE	neuvádza sa	6.3.2021	6.3.2021	31.10.2022	6.3.2021
DK	6.11.2023	6.11.2023	**8.3.2025**	**8.3.2025**	**8.3.2025**
EE	1.10.2023	15.3.2021	1.7.2021	1.7.2021	1.7.2021
ES	1.3.2023	1.1.2024	1.1.2024	5.9.2023	5.9.2023
FI	31.3.2023	31.3.2021	31.12.2022	31.12. 2022	31.12.2022
FR	30.6.2023	6.3.2024	6.3.2024	30.11.2024	30.11.2024
GR	31.12.2023	31.12.2023	**30.6.2025**	**30.6.2025**	**30.6.2025**
HR	1.7.2023	1.3.2023	17.4.2023	1.1.2023	1.1.2023
HU	2.4.2024	2.4.2024	2.4.2024	1.11.2023	1.11.2023
IE	1.7.2023	23.11.2020	23.11.2020	**20.1.2026***	23.11.2020
IT	13.12.2022	13.12.2022	13.12.2022	30.11.2022	30.11.2022
LT	1.3.2023	28.2.2023	31.10.2023	31.12.2023	31.12.2023
LU	1.3.2023	10.1.2023	10.1.2023	2.5.2023	2.5.2023
LV	24.9.2017	24.9.2017	24.9.2017	4.6.2018	4.6.2018
MT	4.11.2024	4.11.2024	4.11.2024	**31.1.2025**	**31.1.2025**
NL	30.6.2023	1.12.2023	1.12.2023	1.4.2022	1.4.2022
PL	1.7.2023	20.10.2024	20.10.2024*	20.10.2024*	28.3.2022
PT	28.10.2024	28.10.2024	28.10.2024	28.10.2024	28.10.2024
RO	1.5.2024	30.9.2024	31.12.2024	31.12.2024	31.12.2024
SE	1.3.2023	27.9.2023	1.10.2024	31.12.2023	31.12.2023
SI	1.3.2023	1.3.2023	1.3.2024	1.1.2022	1.1.2022
SK	1.3.2023	1.10.2023	**2.6.2025***	**1.7.2025***	11.6.2016

Legenda	
	Zavedenie dokončené do 31. 12. 2024
	Systém nezavedený k 31. 12. 2024
	V plánoch vnútroštátnych projektov sa neuvádzajú dátumy alebo sa zavedenie neuplatňuje

Ilustrácia 4: Plánovanie zavádzania vnútroštátnych systémov vstupu/dovozu

[1] Do 31. decembra 2023 pre členské štáty, ktorým bola udelená výnimka. Okrem toho FI a GR uviedli dátumy v rozpätí štvrťrokov, preto ak lehota podľa pracovného programu CKÚ pripadá na príslušný štvrťrok, považovala sa za splnenú.
[2] Do 31. decembra 2023 pre členské štáty, ktorým bola udelená výnimka, alebo do 1. júla 2024, ak sa uplatňuje článok 2 ods. 4a delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2015/2446.
* Vnútroštátny systém sa modernizoval včas, ale vyžaduje si ďalšie zosúladenie s CKÚ a modelom colných údajov EÚ.

Možno **zhrnúť**, že členské štáty dokončujú modernizáciu svojich troch plne vnútroštátnych projektov. Významný počet členských štátov informoval o oneskoreniach, najmä pokiaľ ide o dočasné uskladnenie, modernizáciu systému NIS a komponent 2 systému SP, v dôsledku čoho dôjde k zavedeniu

po lehotách stanovených v roku 2023. Tým sú následne dotknuté aj ďalšie oblasti, napríklad systém CCI, keďže pre zavedenie tohto elektronického systému je dôležitým predpokladom práve modernizácia systému NIS.

4.3 RIZIKÁ ONESKORENÍ PRI ZAVÁDZANÍ IT SYSTÉMOV PODĽA CKÚ

Vývoj **Komisie napreduje podľa plánu**, neidentifikovali sa žiadne oneskorenia presahujúce zákonnú lehotu ani žiadne riziká, ktoré by mohli viesť k oneskorenému zavádzaniu. Oneskorenia členských štátov celkovo ovplyvňujú pokrok transeurópskych systémov, ako sú *ICS2, CCI, NCTS* a *AES*, čo má zasa vplyv na činnosti v pôsobnosti Komisie. V dôsledku toho sa venujú väčšie investičné zdroje na skúšky zhody a na koordinačné a podporné činnosti v transeurópskych projektoch. Okrem toho je potrebná aj ďalšia pomoc pri alternatívnych vnútroštátnych programoch vývoja, zavádzania a pri monitorovaní, pričom je zároveň nutné udržiavať centrálne komponenty dlhší čas počas prechodných období.

Väčšina **členských štátov pevne a postupne napreduje** vo vývoji, za ktorý sú zodpovedné, hoci **niektoré napredujú pomalším tempom**, než sa pôvodne plánovalo, a niektoré dostatočne nevyužili predĺžené obdobia stanovené v pracovnom programe CKÚ z roku 2023. V dôsledku toho boli v niektorých vnútroštátnych a transeurópskych projektoch **hlásené oneskorenia presahujúce zákonné lehoty či lehoty v rámci výnimky**.

Väčšina členských štátov dosiahla významný pokrok vo vývoji transeurópskych systémov a niekoľko členských štátov sa usilovalo o zavedenie systémov do konca roku 2023 v súlade s pôvodnými lehotami a stanovenými výnimkami. V niektorých členských štátoch však v roku 2024 naďalej dochádzalo k oneskoreniam, v dôsledku čoho posúvajú svoje plány zavádzania na koniec časového rozpätia na zavedenie alebo až na obdobie po ňom. Komisia naliehа, aby prísne dodržiavali svoje vnútroštátne projektové plány, v záujme včasného zavedenia.

Členské štáty poskytli na odôvodnenie oneskorení niekoľko dôvodov, z ktorých väčšina sa vyskytuje opakovane. Patrí medzi ne nedostatok finančných a ľudských zdrojov, konkurujúce si priority a vzájomná závislosť medzi systémami. Členské štáty takisto poukázali na to, že vnútroštátne IT infraštruktúry nie sú schopné zabezpečiť technické potreby projektov, na problémy s kapacitami dodávateľov a závislosť od iných zainteresovaných strán. Okrem toho medzi ďalšie faktory, ktoré prispievajú k oneskoreniam, patria dlhšie obdobia skúšok zhody, pripravenosť obchodníkov, oneskorené alebo neúspešné výzvy na predkladanie ponúk, náročné postupy verejného obstarávania, problémy s riadením a zložité integrácie systémov.

Pokiaľ ide o vnútroštátne projekty týkajúce sa vstupu a dovozu, v predchádzajúcich správach a v oddiele 4.2 sa uvádza, že členské štáty predložili formálne žiadosti o výnimky týkajúce sa oneskorení v ich vnútroštátnych projektoch presahujúcich zákonné lehoty, čím sa lehota predĺžila do 31. decembra 2023[12].

Ako je znázornené na ilustrácii 4, tieto členské štáty meškajú s jedným alebo viacerými projektmi: AT, CZ, DK, GR, pričom v niektorých členských štátoch sa vyžaduje ďalšia modernizácia ich systému na úplné zosúladenie s CKÚ.

Pokiaľ ide o transeurópske projekty, ktoré sa podrobne opisujú v oddiele 4.2, a ako sa uvádza v sprievodnom pracovnom dokumente útvarov Komisie, **niekoľko členských štátov Komisiu informovalo o týchto oneskoreniach:**

- V prípade zavádzania ***komponentu 1 systému osobitných colných režimov*** majú tieto členské štáty dátum plánovaného/skutočného začatia prevádzky, ktorý je po lehote stanovenej v pracovnom programe CKÚ: AT, CY, DK, FI, FR, GR, HU, IT, LT, LU, MT, PT, RO, SE a SK. Ďalšie podrobnosti sa uvádzajú v oddiele 3.3 pracovného dokumentu útvarov Komisie priloženého k tejto správe.
- V prípade zavádzania ***verzie 3 systému ICS2*** majú tieto členské štáty dátum plánovaného/skutočného začatia prevádzky, ktorý je po lehote stanovenej v pracovnom

[12] Pokiaľ ide o iné druhy dopravy ako letecká doprava, výnimky pre *oznámenie o príchode, oznámenie o predložení tovaru* a *dočasné uskladnenie* trvajú do 29. februára 2024.

programe CKÚ[13]: DK, FI, LU, MT a RO. Ďalšie podrobnosti nájdete v oddiele 4.2 pracovného dokumentu útvarov Komisie pripojeného k tejto správe.

- V prípade zavádzania ***fázy 1 systému CCI*** tieto členské štáty uviedli dátum plánovaného začatia prevádzky, ktorý je po lehote stanovenej v pracovnom programe CKÚ[14]: AT, CY, CZ, DK, GR, FI, HU, IE, MT, NL, PT, SE, SI a SK. Okrem toho FI, PT a SK požiadali o výnimku. V prípade ***fázy 2 systému CCI*** BE, CZ, DE, FI, GR, NL a PL uviedli dátum plánovaného/skutočného začatia prevádzky, ktorý je po lehote stanovenej v pracovnom programe CKÚ. Okrem toho PT a SK požiadali o výnimku. Ďalšie podrobnosti nájdete v oddieloch 3.5 a 4.4 pracovného dokumentu útvarov Komisie pripojeného k tejto správe.

- Pokiaľ ide o realizáciu ***fázy 5 systému NCTS***, AT, BE, CY, DK, ES, FI, FR, GR, HU, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE a SK majú dátum plánovaného/skutočného začatia prevádzky hlavných funkcií, ktorý je po lehote stanovenej pre tento krok 1 v pracovnom programe CKÚ[15]. Všetky členské štáty však systém zaviedli do 21. januára 2025, čo bol dátum skončenia prechodného obdobia. Ide o veľmi dôležitý úspech vo vykonávaní pracovného programu CKÚ. V prípade doplnkových funkcií zaznamenalo niekoľko členských štátov oneskorenie, čo však nemá vplyv na fungovanie fázy 5 nového systému NCTS, keďže neexistuje priame prepojenie so systémami iných členských štátov.

- V prípade ***fázy 6 systému NCTS*** GR, PL a RO oznámili dátum plánovaného/skutočného začatia prevádzky, ktorý je po lehote stanovenej v pracovnom programe CKÚ. Na tento projekt treba nazerať v kontexte verzie 3 systému ICS2. Ďalšie podrobnosti nájdete v oddieloch 3.7 a 4.5 pracovného dokumentu útvarov Komisie pripojeného k tejto správe.

- Pokiaľ ide o realizáciu ***komponentu 1 systému AES***, tieto členské štáty majú dátum plánovaného/skutočného začatia prevádzky hlavných funkcií, ktorý je po lehote stanovenej pre tento krok 1 v pracovnom programe CKÚ[16]: AT, BE, CY, GR, HU, LU, MT, PL, PT, RO, SE, FR a SK.

  Dôležitejší je však konečný dátum zavedenia systému AES 2. decembra 2024, ako je vymedzený v pracovnom programe CKÚ, pričom prechodné pravidlá sa budú uplatňovať do 11. februára 2025. Niekoľko členských štátov oznámilo problémy, ktoré by mohli viesť k veľmi malému oneskoreniu (PT, MT, HU a AT). Dva členské štáty (FR a GR) však informovali o významnejšom probléme, pre ktorý sa im napriek všetkým prijatým opatreniam nepodarilo zaviesť svoj komponent včas a čelili vážnym oneskoreniam. Úplné zavedenie nového systému AES je teda zablokované a ostatné členské štáty a európske podniky musia dlhšie zotrvať v prechodnom období.

---

13 V revízii pracovného programu CKÚ z roku 2023 sa zavedenie úplnej *verzie 3 systému* ICS2 všetkými členskými štátmi plánuje na 3. jún 2024. Zavedenie systému *verzie 3 systému ICS2* sa plánuje v troch krokoch: krok 1 týkajúci sa námorných a vnútrozemských vodných dopravcov (s časovým rozpätím na zavedenie, ktoré sa začína 3. júna 2024 a končí 4. decembra 2024); krok 2 týkajúci sa zasielateľov v námornej a vnútrozemskej vodnej doprave (s časovým rozpätím na zavedenie, ktoré sa začína 4. decembra 2024 a končí 1. apríla 2025) a krok 3 týkajúci sa cestných a železničných dopravcov (s časovým rozpätím na zavedenie, ktoré sa začína 1. apríla 2025 a končí 1. septembra 2025).

14 V revízii pracovného programu CKÚ z roku 2023 sa koniec časového rozpätia na zavedenie plánuje na 1. júl 2024.

15 V revízii pracovného programu CKÚ z roku 2023 sa koniec časového rozpätia na zavedenie v prípade hlavných funkcií systému plánuje na 1. december 2023 a v prípade zvyšných funkcií na 2. december 2024. K 2. decembru 2024 by mali *fázu 5 systému NCTS* využívať všetky členské štáty a obchodníci. Ukončenie transformácie je plánované na 21. január 2025.

16 V revízii pracovného programu CKÚ z roku 2023 sa koniec časového rozpätia na zavedenie v prípade hlavných funkcií systému plánuje na 1. december 2023, ukončenie vývoja harmonizovaného rozhrania EMCS na 13. február 2024 a zavedenie zvyšných funkcií na 2. december 2024. K 2. decembru 2024 by mali systém *AES* využívať všetky členské štáty a obchodníci. Ukončenie transformácie je plánované na 11. február 2025.

Vzhľadom na oneskorenia pri realizácii systému AES bola Komisia požiadaná, aby ponechala centrálny prevodník správ v prevádzke do konca roka 2025 s cieľom zaistiť kontinuitu činností a zabrániť narušeniu obchodných tokov. Tým sa prakticky predĺžilo prechodné obdobie. Komisia navrhla právnu zmenu vykonávacieho nariadenia k CKÚ o technických opatreniach týkajúcich sa elektronických systémov (IRTA), aby zabezpečila právne pokrytie tohto predĺženia. O zmene sa hlasovalo 7. februára 2025, bola prijatá v marci 2025 a umožňuje pokračovanie prechodných opatrení pre vývoz a výstup v predĺženom období do 14. decembra 2025, pričom členským štátom zostane lehota, ktorá bola vymedzená v pracovnom programe CKÚ.

V prípade ***komponentu 2 systému AES*** GR, FI, MT a FR uviedli dátum plánovaného/skutočného začatia prevádzky, ktorý je po lehote stanovenej v pracovnom programe CKÚ. Ďalšie podrobnosti nájdete v oddiele 3.8 pracovného dokumentu útvarov Komisie pripojeného k tejto správe.

- Pokiaľ ide o realizáciu ***komponentu 2 systému GUM***, tieto členské štáty uviedli dátum plánovaného začatia prevádzky, ktorý je po lehote stanovenej v pracovnom programe CKÚ[17]: GR, FI, DE a FR. Ďalšie podrobnosti sa uvádzajú v oddiele 4.1 pracovného dokumentu útvarov Komisie priloženého k tejto správe.
- Pokiaľ ide o realizáciu ***fázy 2 systému PoUS***, ktorá je prepojená s EMSWe, projekt je z colného hľadiska v súlade s harmonogramom, ale existuje možnosť, že námorné orgány členských štátov sprístupnia vnútroštátne námorné jednotné kontaktné miesta s oneskorením.

Komisia veľmi pozorne analyzuje a monitoruje situáciu v prípade uvedených projektov a prijíma opatrenia na zvýšenie podpory – pozri oddiel 4.4.

4.4 ZMIERŇUJÚCE OPATRENIA

Členské štáty načrtli rôzne zmierňujúce opatrenia zamerané na riešenie (potenciálnych) oneskorení a zabezpečenie dodržiavania zákonných lehôt. Tieto opatrenia zahŕňajú optimalizáciu prideľovania zdrojov, prijatie agilných metodík, realizáciu integrovaných systémových riešení a posilnenie koordinácie s dodávateľmi s cieľom zlepšiť efektívnosť a posilniť spoluprácu. Ostatné členské štáty plánujú zlepšiť organizačné štruktúry, zefektívniť procesy a zdokonaliť plánovanie s cieľom zlepšiť riadenie projektov a rozhodovanie. Tieto opatrenia sa týkajú vnútroštátnych aj transeurópskych projektov.

Vzhľadom na oneskorenia členských štátov **Komisia zvyšuje svoju podporu členským štátom prostredníctvom niekoľkých opatrení**.

Po prvé, Komisia **posilnila dohľad nad programom IT systémov podľa CKÚ a jeho monitorovanie** zvýšením frekvencie správ o pokroku a organizovaním dvojstranných zasadnutí a služobných ciest na úrovni riaditeľov s každým členským štátom. Vykonávanie pracovného programu CKÚ bolo takisto pravidelným bodom programu počas stretnutí a služobných ciest generálneho riaditeľa a plenárnych zasadnutí na vysokej úrovni s generálnymi riaditeľmi členských štátov v rámci Skupiny pre colnú politiku. Členské štáty boli vyzvané, aby prijali zmierňujúce opatrenia.

Komisia naďalej používala prehľad viacročného strategického plánu pre colníctvo (VSP-C) na základe revízie plánu VSP-C z roku 2023 a pracovného programu CKÚ 2023 s cieľom monitorovať pokrok, čiastkové ciele projektu a identifikovať oneskorenia už v počiatočnom štádiu. Tento prehľad sa štvrťročne predkladá členským štátom v Koordinačnej skupine pre elektronické colníctvo, ktorá zasadá spoločne s obchodnou komunitou.

Okrem toho, ako sa uvádza v revízii pracovného programu CKÚ a plánu VSP-C z roku 2023, Komisia stanovuje osobitné priebežné čiastkové ciele na zabezpečenie plynulého zavádzania decentralizovaných transeurópskych systémov a na predchádzanie dodatočným nákladom.

[17] V revízii pracovného programu CKÚ z roku 2023 sa dátum zavedenia *komponentu 1 systému GUM* plánuje na 11. marec 2024 a v prípade *komponentu 2* systému GUM majú začiatok časového rozpätia na zavedenie vymedziť členské štáty, pričom najskorší možný dátum zavedenia je 11. marec 2024.

Po druhé Komisia **posilnila svoju pomoc členským štátom pre transeurópske systémy** prijatím agilného a iteratívneho prístupu k vývoju a zavádzaniu elektronických systémov CKÚ. Táto metóda, ktorá zahŕňa vytváranie prototypov, rýchle riešenie problémov a vyvážené pracovné zaťaženie pre Komisiu aj členské štáty, zvyšuje kvalitu systému a uľahčuje dosahovanie hmatateľného pokroku. Členské štáty a obchodníci tento prístup prijali pozitívne.

Komisia okrem toho od začiatku projektov vytvorila mechanizmus spolupráce medzi zainteresovanými stranami s cieľom zlepšiť prípravné činnosti, predchádzať ťažkostiam pri rozhodovaní a zabezpečiť transparentnosť prostredníctvom pravidelnej modernizácie projektov.

Komisia pokračovala aj v koordinácii a monitorovaní programov pre každý z transeurópskych systémov, ktoré si vyžadujú značné úsilie členských štátov pri rozvíjaní vnútroštátnych komponentov.

Ďalšie podrobnosti o činnostiach vykonávaných v súvislosti so systémom ICS2, s fázou 5 systému NCTS a so systémom AES:

- **V prípade transeurópskeho systému *ICS2*** Komisia naďalej poskytovala podporu členským štátom a hospodárskym subjektom v ich činnostiach vývoja *verzie 3 systému ICS2* prostredníctvom rozličných prostriedkov. To zahŕňalo organizovanie špecializovaných webinárov, poskytovanie pomoci prostredníctvom často kladených otázok a koordináciu plenárnych zasadnutí s cieľom zabezpečiť súlad projektových plánov s čiastkovými cieľmi Komisie v oblasti realizácie IT systémov. Nakoniec boli poskytnuté komunikačné kampane, online kurzy odbornej prípravy a dokumentácia, ktoré sú prístupné vo verejnej knižnici CIRCABC.
- **Pokiaľ ide o transeurópske systémy, a to *fázu 5 systému NCTS* a *AES***, Komisia pokračovala s „koordinačným programom vnútroštátnych správ“ na podporu členských štátov pri vývoji a zavádzaní ich vnútroštátnych komponentov. Program bol rozšírený o dohľad nad prechodom členských štátov a obchodníkov na *fázu 5 systému NCTS* a *systém AES*, monitorovanie prevádzkovej kontinuity počas prechodu a podporu užšej spolupráce s členskými štátmi. Činnosti zahŕňajú špecializované asistenčné pracovisko, virtuálne stretnutia na zmiernenie oneskorení členských štátov vo vývoji, šírenie aktualizovaných informácií v obchodnej komunite a pravidelné podávanie správ Koordinačnej skupine pre elektronické colníctvo a kontaktnej skupine pre obchod. Okrem toho od prvého štvrťroka 2021 Komisia vydáva štvrťročné konsolidované správy o pokroku pri prechode na nové systémy, ktoré poskytovali KPI pre včasné zistenie výstrah.

Komisia sa inšpirovala monitorovacími a koordinačnými programami pre iné transeurópske projekty a zintenzívnila svoje činnosti s cieľom pozorne sledovať pokrok členských štátov pri vývoji vnútroštátnych komponentov v rámci **projektu CCI**, pričom od prvého štvrťroka 2024 zaviedla štvrťročné vypracúvanie konsolidovanej správy o pokroku. Okrem toho špecializovaný obchodný tím Komisie pre systém CCI pokračoval v úsilí riešiť otázky členských štátov týkajúce sa dovozu a zjednodušení pri dovoze, ako je centralizované colné konanie. Konali sa aj pravidelné technické stretnutia raz za týždeň a raz za dva týždne, ako aj zasadnutia so spätnou väzbou o skúškach zhody.

Po tretie Komisia žiadala členské štáty o informácie o ich obmedzeniach a potrebnej podpore na zmiernenie rizík. Členské štáty prostredníctvom **prieskumu** vyjadrili, že dvojstranné zasadnutia na úrovni riaditeľov a technický dialóg s GR TAXUD boli veľmi prospešné. Technické webináre a činnosti na výmenu informácií poskytované Komisiou hodnotili ako užitočné. Na niektorých sa navrhlo poskytovanie ďalších prevádzkových pokynov a odbornej prípravy, usmernení pre hospodárske subjekty a pomoci s podporou pre podniky a odbornými znalosťami, na čo potom Komisia v roku 2024 nadviazala.

Po štvrté na základe výsledkov prieskumu a dvojstranných diskusií s členskými štátmi sa často ukázalo, že dôvodom oneskorení je chýbajúce náležité financovanie. Cieľom oznámenia Komisie o novej výzve na predkladanie žiadostí o financovanie v rámci Nástroja technickej podpory **(TSI) na rok 2025** je podporiť informovanosť členských štátov o možnosti získať podporu pri digitálnej transformácii podľa CKÚ.

Po piate s cieľom riešiť špecifické potreby členských štátov pri každodennom riadení programu digitalizácie podľa CKÚ sa tri členské štáty (FR, MT a GR) zúčastnili na pilotnom projekte, ktorý Komisia spolu **s poradenskou spoločnosťou** začala koncom roka 2023. Tieto členské štáty v priebehu

roka 2024 uviedli, že poskytnuté poznatky a odporúčania boli veľmi užitočné pre lepšie pochopenie problémov a spôsobov ich riešenia, a tým aj pre zabránenie ďalším oneskoreniam.

Napokon Komisia pokračovala v zhromažďovaní **získaných poznatkov** a **najlepších postupov** pri vývoji projektov digitalizácie. Informácie na tento účel sa získali prostredníctvom prieskumu uskutočneného v roku 2024 a výsledky sa doplnili do oddielu 1.2 pracovného dokumentu útvarov Komisie, ktorý je pripojený k tejto správe.

Keďže smerujeme ku koncu roka 2025, členské štáty boli požiadané o dodržanie lehôt v novom pracovnom programe CKÚ. Na úplné zavedenie IT systémov podľa CKÚ zostáva už len rok. **Je potrebné mimoriadne úsilie a okamžité opatrenia**, aby sa predišlo oneskoreniam a zabezpečila kontinuita ich činnosti v záujme realizácie transeurópskych systémov. V súlade s právom EÚ Komisia nadviazala formálnu korešpondenciu s členskými štátmi, ktoré čelia oneskoreniam pri zavádzaní IT systémov.

Hoci Komisia poskytuje mnohé formy podpory, ako sa uvádza v predchádzajúcom texte, zodpovednosť za vývoj a zavádzanie vnútroštátnych komponentov a systémov nesú členské štáty. Rozdelenie úloh bolo vymedzené a dohodnuté so všetkými zainteresovanými stranami už od začiatku a malo by sa rešpektovať počas celého životného cyklu projektu.

4.5 SÚČASNÝ STAV KRAJÍN ZAPOJENÝCH DO PROCESU ROZŠIROVANIA

Krajiny zapojené do budúceho rozšírenia EÚ a ostatné zmluvné strany Dohovoru o spoločnom tranzitnom režime budú musieť zohľadniť prechod na modernizované elektronické systémy, ktoré sa predpokladajú podľa CKÚ, a nové prístupy v oblasti IT stanovené v návrhu reformy.

Komisia systematicky nemonitoruje pokrok smerujúci k plne elektronickým systémom kandidátskych krajín, keďže to nepatrí medzi jej povinnosti týkajúce sa podávania správ podľa článku 278a CKÚ. V rámci stratégie rozširovania vrátane dohôd s EÚ o pridružení je však vývoj IT systémov týchto krajín podporujúcich zosúladenie s colnými predpismi EÚ kľúčovým prvkom pravidelných posúdení, ktoré vykonáva EÚ.

Na ceste k vstupu do colného územia EÚ sa kandidátske krajiny budú musieť postupne pripojiť k systémom podľa CKÚ alebo ich zaviesť. V závislosti od plánovaného dátumu pristúpenia sa od nich môže vyžadovať, aby spĺňali aj funkcie budúceho Colného dátového centra EÚ navrhovaného v balíku colnej reformy.

V budúcnosti sa v rámci príprav na rozšírenie o kandidátske krajiny bude musieť pravidelne uskutočňovať viacero kľúčových činností. Patrí medzi ne podávanie správ o digitalizácii a účasť na skúškach zhody s cieľom zabezpečiť interoperabilitu medzi ich vnútroštátnymi systémami a systémami členských štátov a EÚ. Okrem toho bude EÚ musieť pravidelne posudzovať výkonnosť systémov.

5. ZHRNUTIE A ZÁVERY

Vykonávanie CKÚ je od prvého prijatia pracovného programu CKÚ v roku 2014 kolaboratívnym projektom, ktorý sa vyznačuje silným odhodlaním všetkých zainteresovaných strán.

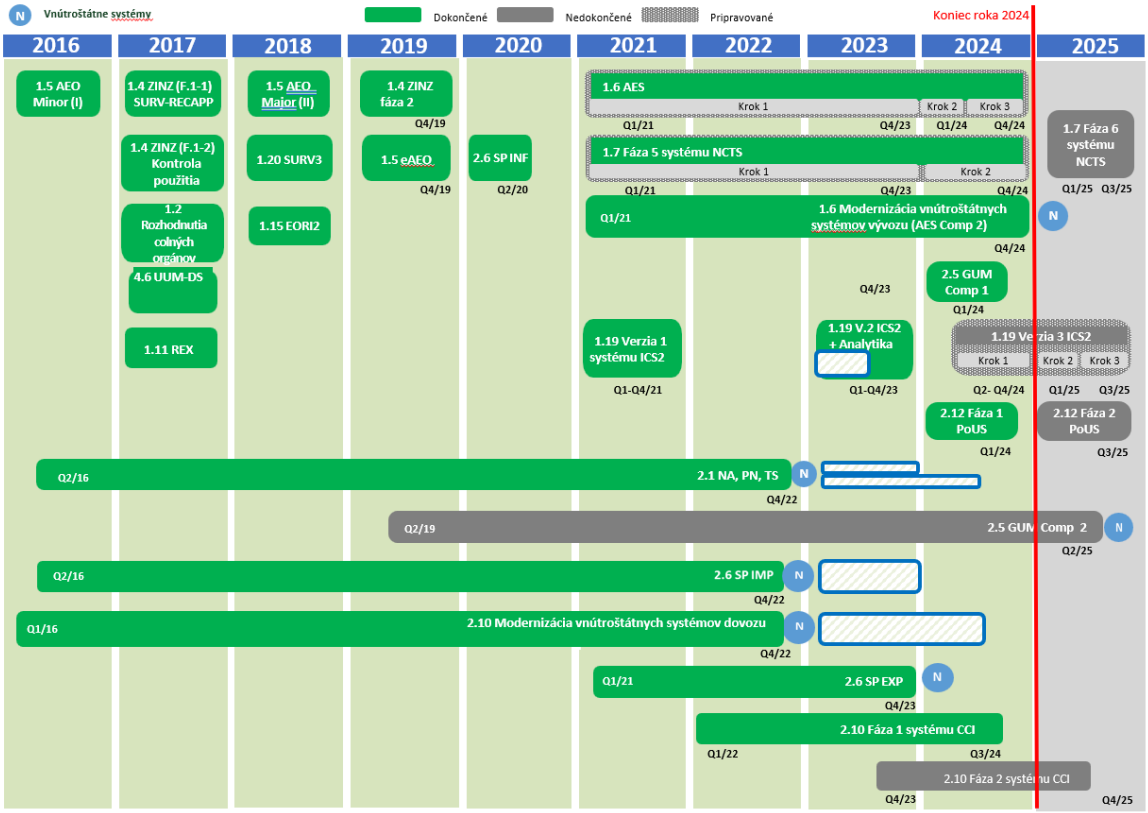
Pri vypracúvaní tejto správy Komisia podrobne analyzovala údaje o pokroku zozbierané v roku 2024 a sledovala významné kroky, ktorými sa členské štáty blížili k splneniu cieľa na rok 2025. Toto spoločné odhodlanie viedlo k významnému pokroku v programe digitalizácie podľa CKÚ v roku 2024, pričom sa úspešne zaviedol systém riadenia záruk (GUM), verzia 3 systému ICS2, fáza 1 systému PoUS a fáza 5 systému NCTS.

Napriek týmto úspechom však niektoré členské štáty naďalej zápasia s dodržaním lehôt určitých projektov, najmä v oblasti dovozu (systémy NIS, TS, CCI) a vývozu (systém AES). Oneskorenia, ku ktorým dochádza v niektorých členských štátoch, majú negatívny vplyv na ostatné zainteresované strany, obmedzujú prínosy a spôsobujú dodatočné náklady pre Komisiu, ostatné členské štáty a európske podniky. Pokiaľ ide o členské štáty, ktoré ešte nezaviedli modernizovaný systém NIS, Komisia zatiaľ nedostáva všetky údaje potrebné na vykonávanie svojich úloh dohľadu. V prípade systému CCI to má vplyv na európske podniky, keďže

zavedenie systému a výhody pre spoločnosti budú k dispozícii len vtedy, ak budú mať oba zúčastnené členské štáty (t. j. štát usadenia danej spoločnosti a štát, v ktorom spoločnosť predkladá tovar) zavedený svoj vnútroštátny komponent systému CCI. V prípade systému AES to má vplyv na ostatné členské štáty, keďže nepriamy vývoz, ktorý sa začne v jednom členskom štáte, si vyžaduje potvrdenie o výstupe v inom členskom štáte, aby mohli spoločnosti získať dôkaz o výstupe a uplatniť vrátenie DPH. Preto musia byť oba členské štáty schopné komunikovať v tom istom systéme.

Je naďalej nevyhnutné, aby všetky zainteresované strany pokračovali v úsilí a vyčlenili potrebné zdroje na dodržanie konečnej lehoty v roku 2025, pretože ďalšie oneskorenia budú mať účinky presahovania na ostatné členské štáty a narušia súvislý prevádzkový rámec, ktorý má prinášať výhody jednotne všetkým hospodárskym subjektom. Pre Komisiu, členské štáty a hospodárske subjekty to znamená potrebu predĺžiť a zintenzívniť požiadavky na zdroje na dodatočné skúšky zhody, koordináciu a predĺžené udržiavanie systému. Okrem toho digitalizácia podľa CKÚ zohráva kľúčovú úlohu z hľadiska ochrany príjmov a boja proti nekalým obchodným praktikám alebo nezákonnému obchodu.

V porovnaní s rokom 2023 sú teraz snahy a výsledky členských štátov výraznejšie a odhaľujú čoraz rozmanitejšie štádiá pokroku, keďže sa blíži posledný rok na zavedenie systémov podľa CKÚ. Tieto rozdiely zdôrazňujú naliehavú potrebu jednotných a rýchlych opatrení na zabezpečenie úplnej digitálnej transformácie vo všetkých členských štátoch. Je nevyhnutné nepoľaviť v tempe, riešiť prekážky a dodržiavať lehoty, aby sa zachovala kontinuita činností a aby sa podporili hospodárske subjekty pri prechode Únie na plne digitálne colné prostredie. Ako je vizuálne znázornené v grafe ďalej, máme za sebou veľa práce a posledný rok na zavedenie je za dverami.

Ilustrácia 5 – Prehľad plánovania

Od roku 2024 približne 63 % členských štátov čelí oneskoreniam v rámci fázy 1 systému CCI, zatiaľ čo pri iných komponentoch, napríklad v prípade verzie 3 systému ICS2 a systému AES, bolo zaznamenaných menej oneskorení, a to s jednotlivým vplyvom najviac na 11 % členských štátov. Tieto

rozdiely odrážajú rozličnú úroveň pripravenosti a signalizujú, že bez trvalého úsilia by oneskorenia mohli ovplyvniť spoločný harmonogram úplného zavedenia systémov podľa CKÚ do roku 2025.

V záujme dosiahnutia tohto kritického čiastkového cieľa musia teraz všetky zainteresované strany zdvojnásobiť svoju pozornosť a záväzok splniť zákonné lehoty stanovené v pracovnom programe CKÚ. Komisia zároveň v súlade s právnymi predpismi EÚ vedie formálnu korešpondenciu s členskými štátmi, v ktorých došlo k oneskoreniam. Komisia bude pokračovať v dôkladnom monitorovaní a podpore zapájaním sa na úrovni programov aj projektov, ako aj prostredníctvom dvojstranných výmen a plenárnych zasadnutí s členskými štátmi.